SPELREGELS ARNHEMSE WIJKAANPAK 2022

1. Uitgangspunten

Deze Spelregels zijn gebaseerd op:

a. De universele behoeften van de mens:

1. Lichamelijke behoeften: voeding, zuurstof, warmte, ontspanning, beweging etc.
2. Behoefte aan veiligheid en zekerheid: gezondheid, veilige buurt, weten waar je aan toe bent.
3. Behoefte aan sociaal contact: vriendschap, genegenheid, erbij horen.
4. Behoefte aan erkenning en respect: mee (kunnen) doen in de wijk, als je dat wilt.
5. Zelfrealisatie: jezelf kunnen zijn, je talenten tot ontwikkeling brengen.

b. De wijkaanpak zoals die door de gemeente is geïntroduceerd:

1. Meer bewoners hebben meer invloed op hun eigen leefomgeving.
2. De Gemeente doet wat nodig is in de wijk én levert maatwerk per wijk op basis van hetgeen zich aandient en op basis van de behoeften in de wijk.
3. Samen met bewoners en organisaties zoeken naar kansen om dingen in de wijk beter te organiseren.

2. Definities

Onder de gebruikte begrippen wordt het volgende verstaan:

a. **Bewoners:** de mensen die in Arnhem wonen en zich kunnen aansluiten bij een Bewonersoverleg van de wijk waar ze wonen.
b. **Bewonersbudget:** bestemd voor wijkinitiatieven en een middel voor Bewonersoverleggen om hun rol te kunnen vervullen: sociale cohesie binnen de wijk bevorderen; bewonersinitiatieven mogelijk maken en bevorderen en de communicatie naar, van en tussen bewoners mogelijk maken en verbeteren.
c. **Bewonersoverleg:** een verband van bewoners dat zich op wijkniveau heeft georganiseerd met als doel zich in te zetten voor (de leefbaarheid van) de wijk en om de gemeente vanuit dat oogpunt te adviseren. Voorbeelden van overleggen zijn: een wijkplatform, een bewonersplatform, een dorpsraad, een wijkvereniging een andere rechtspersoon indien de rechtspersoon conform zijn statuten de rol vervult van een bewonersoverleg zoals in deze spelregels omschreven.
d. **College:** het college van burgemeester en wethouders in Arnhem.
e. **Dashboard:** het dashboard voor de leefbaarheid, de sociale cohesie en het gemiddeld besteedbaar inkomen dat door de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Arnhem jaarlijks wordt bepaald ten behoeve van het bepalen van de hoogte van het bewonersbudget voor de wijk.
f. **Gemeentelijke afdelingen:** alle (vak)afdelingen van de gemeente Arnhem, anders dan Team Leefomgeving.
g. **Ondersteuner (Bewonersoverleggen):** een professional die bewoners, bewonersgroepen of het Bewonersoverleg ondersteunt bij het opzetten of verder brengen van bewonersinitiatieven.
h. **Team Leefomgeving (TLO):** in iedere wijk van Arnhem is een Team Leefomgeving, onderdeel van de gemeente Arnhem, actief. Met deze teams, bestaande uit wijkmanagers, wil de gemeente aansluiten bij de wijken en wat daar nodig is.
i. **Wijk:** een in de gemeente Arnhem gelegen wijk als opgenomen in de Wijk en Buurtkaart van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
j. **Wijkprogramma:** wordt jaarlijks opgesteld en bevat een algemene beschrijving van de meest kenmerkende aspecten van een wijk en de thema's en prioriteiten die voor de wijk van belang zijn. De thema's en prioriteiten worden in en na overleg met bewoners, het Bewonersoverleg en professionals in de wijk door TLO opgesteld. Het wijkprogramma maakt onderdeel uit van de begroting en geldt als uitvoeringskader voor de TLO's.

3. Rollen en verantwoordelijkheden

De betrokken partijen hebben de volgende rollen en verantwoordelijkheden:

a. Bewonersoverleg:

1. Het gevraagd en ongevraagd **uitbrengen van adviezen** aan het College, Team Leefomgeving en/of gemeentelijke afdelingen over het **wijkprogramma**, zaken die in de wijk spelen, plannen die de gemeente ontwikkelt voor de wijk, de wijze en vorm van burgerparticipatie en gewenste ontwikkelingen in de wijk en de besteding van het **bewoners-budget**.
2. **Het bevorderen van verbinding tussen bewoners**, het organiseren van de **communicatie** tussen bewoners in de wijk en het ondersteunen van **burgerparticipatie.**
3. Het initiëren en bevorderen van **initiatieven op het gebied van leefbaarheid en sociale cohesie in de wijk.**
4. **Het signaleren en agenderen** van zaken die aan de orde zijn in de wijk.

b. Team Leefomgeving (TLO):

1. Aansluiten bij **wat leeft in de wijken** en samen met wijkbewoners **kijken wat nodig is.**
2. Bevorderen dat **gemeentelijke taken** op het gebied van sociale en fysieke leefbaarheid **op maat voor de wijk** worden uitgevoerd.

c. Ondersteuner (Bewonersoverleggen):

Ondersteunt, indien nodig, **het Bewonersoverleg** in zijn functioneren. **Team Leefomgeving bepaalt óf het verzoek** van een Bewonersoverleg voor ondersteuning **gehonoreerd wordt** en onder welke **condities.**

d. Alle gemeentelijke organisatieonderdelen:

1. Bewoners en Bewonersoverleggen **(pro)actief informeren en betrekken** bij ontwikkelingen in de wijk en de gewenste participatie m.b.t. deze ontwikkelingen bevorderen (faciliteren, informeren, raadplegen, adviseren, meebeslissen en coproduceren).
2. Op uitnodiging van een Bewonersoverleg kunnen ambtenaren **deelnemen aan een BO-vergadering** om vanuit hun expertise onderwerpen toe te lichten.

4. Hulpmiddelen

Aan Bewonersoverleggen staan de volgende hulpmiddelen ter beschikking:

a. Bewonersbudget:

1. Het College kent **iedere wijk een bewonersbudget** toe. Het bewonersbudget bestaat uit **twee componenten**:
   a. een **basisbedrag** gebaseerd op het aantal bewoners in de wijk;
   b. een **bedrag** gekoppeld aan de dashboardscore voor de leefbaarheid, de sociale cohesie, het gemiddeld besteedbaar inkomen en het aantal huishoudens tot 120% van het minimumloon in die wijk ten opzichte van de scores voor Arnhem als geheel.
   2. Het **bewonersbudget wordt iedere twee jaar herijkt** bij de begrotingsbehandeling. Dus de eerstvolgende keer bij de begroting 2024. Hierbij wordt het aantal bewoners vastgesteld op 1-1 van het betreffende jaar T. Dus bij de begrotingsbehandeling 2024 (T=1) baseren we het budget op het aantal bewoners per 1-1-2023. Ook wordt rekening gehouden met het aantal huishoudens boven en onder de 120% per 1-1 van jaar T (op basis CBS gegevens). De overige parameters komen uit Onderzoek en Statistiek (O&S) statistieken waarbij de meest actuele gegevens het uitgangspunt vormen.
   3. **De budgethouder van het bewonersbudget is TLO**, tenzij een Bewonersoverleg **een rechtspersoon** is en **volgens zijn statuten de rol vervult van een Bewonersoverleg** zoals in deze spelregels omschreven. In dat geval kan het college het bewonersbudget overdragen aan de rechtspersoon.
   4. Een TLO kan **alleen gemotiveerd** van het advies van het Bewonersoverleg over de besteding van het bewoners-budget **afwijken**, na overleg met de wethouder Wijksturing.

b. Ondersteuning:

Een Bewonersoverleg kan **ondersteuning** krijgen via organisaties zoals zoals Praktische Zaken, de Ideeënmakelaars en de AdviesBrigade. Bij deze organisaties kunnen Arnhemse burgerinitiatieven - bijv. een Bewonersoverleg - terecht met **vragen over administratie, financiering, juridische zaken, personeel, huisvesting, ICT, verzekeringen en communicatie.** In afstemming met TLO kan daarnaast **vanuit de gemeente ondersteuning** worden geboden op het gebied van bijvoorbeeld **communicatie, juridische zaken en/of inzet van het sociaal netwerk.**

   c. **Goede plek in de wijk om elkaar te ontmoeten.**
   d. **Goede voorbeelden:** een online etalage, in te richten in overleg met de bewonersoverleggen.

5. Kaders

Bewonersoverleggen functioneren binnen de volgende kaders:

a. Voorwaarden met betrekking tot de samenstelling en werkwijze van een Bewonersoverleg:

1. De **samenstelling** van het Bewonersoverleg doet zo veel mogelijk **recht aan de bevolkingssamenstelling van de wijk en spreiding over de buurten.** De deelnemers wonen in de wijk en hebben stemrecht; anderen kunnen op basis van competenties aansluiten, zij hebben geen stemrecht. Met instemming van het Bewonersoverleg kunnen ook wijkorganisaties aan het Bewonersoverleg deelnemen, met stemrecht. Wijkorganisaties kunnen bijvoorbeeld zijn: een sportorganisatie, speeltuinvereniging, buurt-/wijkcentrum of wijkschool.
   Een deelnemer van het Bewonersoverleg kan niet namens twee organisaties deelnemen. Personen die actief zijn in de **Arnhemse gemeentepolitiek en ambtenaren in dienst van de gemeente Arnhem** kunnen **geen stemgerechtigd deelnemer** zijn van een Bewonersoverleg, zij kunnen wel toehoren en evt. als adviseur zitting hebben, zij hebben geen stemrecht.
   Het Bewonersoverleg bepaalt in zijn **Huishoudelijke Reglement of statuten** op welke wijze bewoners kunnen **deelnemen aan het Bewonersoverleg** en de **wijze van roulatie** van de deelnemers of bestuurders.
2. De leden van het Bewonersoverleg dienen het **algemeen belang van de wijk.**
3. **Vergaderingen** van het Bewonersoverleg zijn in **principe openbaar.** Het Bewonersoverleg zorgt voor verslaglegging van het overleg en voor verspreiding daarvan in de wijk. De vergadering wordt minimaal één week van tevoren openbaar aangekondigd.
4. **Het Bewonersoverleg stelt zelf zijn agenda vast.** Alle aangesloten partijen kunnen agendapunten inbrengen.
5. Bij het nemen van besluiten streeft het Bewonersoverleg naar **breed gedragen besluitvorming,** maar indien nodig kan besloten worden met meerderheid van stemmen. Beroepskrachten hebben wel adviesrecht, maar geen stemrecht.
6. Elk Bewonersoverleg heeft de mogelijkheid om zijn **specifieke werkwijze vast te leggen in een huishoudelijk reglement.** Het huishoudelijk reglement is uitvoerend van aard en niet in strijd met deze spelregels.

b. Voorwaarden met betrekking tot de besteding van het bewonersbudget:

1. Leden of bestuurders van een Bewonersoverleg nemen deel **op vrijwillige basis, zonder vergoeding.**
2. Een Bewonersoverleg mag een deel van het bewonersbudget inzetten voor eigen ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van administratieve werkzaamheden.
3. **Onkosten** die een Bewonersoverleg maakt om het werk te kunnen doen, **kunnen gedeclareerd worden met overleg van bonnen/bewijzen** of dienen aannemelijk gemaakt te worden.
4. **Alle wijkbewoners, groepen en organisaties** in de wijk kunnen een initiatief voor financiële ondersteuning indienen. Het Bewonersoverleg zorgt ervoor dat de **procedure** daarvoor **met de wijkbewoners gecommuniceerd** wordt.
5. Deelnemers van een Bewonersoverleg mogen **niet meestemmen over initiatieven waarbij zij** zelf (of namens een organisatie) **betrokken zijn.**
6. **Overschrijding van het bewonersbudget is niet toegestaan.** De hoogte van de reserve van het bewonersbudget per wijk mag de omvang van 30% van het jaarbudget niet overschrijden.
7. Het Bewonersoverleg brengt (in elk geval) jaarlijks voor de wijkbewoners in **beeld waaraan het bewonersbudget is besteed.**
8. Indien in de wijk **geen** - in de geest van deze Spelregels – **functionerend Bewonersoverleg** is (ter beoordeling aan TLO), bepaalt TLO op welke wijze het Bewonersbudget aan de wijk ten goede komt. TLO legt hierover jaarlijks verantwoording af aan de wijk.
9. Indien er in een wijk **meerdere Bewonersoverleggen** zijn die een rol in de wijk willen spelen bij de advisering of besluitvorming over de besteding van het bewonersbudget en indien daarover een meningsverschil ontstaat, **beslist TLO hierover op basis van de functie, rol en het draagvlak van de betrokken Bewonersoverleggen in de wijk.**

c. Onvoorziene gevallen

1. In die gevallen waarin deze Spelregels niet voorzien, **beslist TLO.** Bij wijk-overstijgende vraagstukken of verschillen van inzicht waar TLO zelf bij betrokken is, **beslist de wethouder Wijksturing.**